

Бізнес-план є одним з найкращих методів планування інноваційної діяльності підприємства. Він дає цілісну оцінку перспектив розвитку проекту [4]. За його допомогою прораховуються всі можливі сценарії диференціації, розвитку виробництва та виходу на міжнародний ринок, зменшується кількість можливих ризиків, виявляються сильні та слабкі сторони підприємства, його потенційні можливості.

Література.

1. Бізнес-планування: методологічні аспекти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kerivnyk.info/2016/02/chukaev.html>
2. Васильців Т. Г. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 207 с.
3. Основи менеджменту: навч. посіб. / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор, 2006.- 664 с .
4. Методы и способы бизнес-планирования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studme.org/206461/finansy/metody_biznes_planirovaniya

ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

Мельник І. Е., студент

*Науковий керівник: Кравченко О. О., д. е. н., професор
Державний університет інфраструктури та технологій*

В кожній державі існують проблеми, які потребують особливої уваги. Однією з таких проблем є державний борг через його вплив на функціонування економіки. Ця проблема стала однією з провідних в ряді країн, що мають великі заборгованості. Наявність внутрішніх і зовнішніх позик значно погіршує соціально-економічне становище держави.

Діяльність органів державної влади в економічній сфері при складанні бюджету зводиться до забезпечення всіх сфер суспільства необхідними ресурсами. Існує два основних типи бюджету: збалансований (такий тип бюджету, при якому витрати дорівнюють доходам) та незбалансований. Бюджет, в свою чергу, ділиться на дефіцитний (витрати перевищують доходи) і профіцитний (доходи перевищують витрати). У разі дефіциту державного бюджету, країна

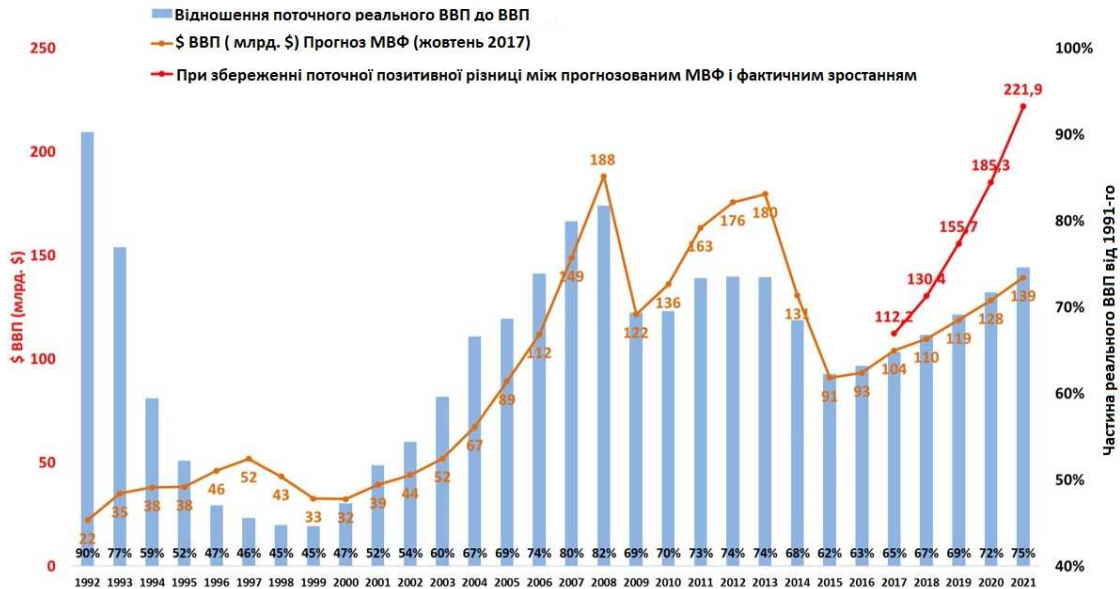
змушена вдаватися до боргів. Проблема державних позик пов'язана з самим фактом прямої участі держави у фінансовому житті суспільства. Така участь у нинішніх обставинах обумовлюється проблемою формування антиінфляційного механізму фінансового зростання, сутність якого полягає в забезпеченні абсолютної зайнятості і стійкого рівня вартості. В ефективній та стабільній економіці державний борг не вважається головним завданням розвитку і життєдіяльності суспільства. Як правило, державний борг збільшується на стадії інтенсивного фінансового зростання, тобто розвиток економіки і модернізація виробництва вимагають певних вкладень, в тому числі державних.

Сьогодні все більше країн залежать від міжнародних капітальних фондів і Україна не виняток. Ще на початку свого існування, протягом перших трьох років борг українського бюджету збільшився до рівня 3,6 млрд. доларів США. Максимального рівня борг досягнув у 1992 р. до валового внутрішнього продукту 1991 р. він становив 90%, тобто майже весь ВВП. До 1998 р. сума боргу зменшувалась, а в 1999 р. через безвідповідальне управління фінансами борг становив 15,3 млрд доларів США, що більше ніж допустимий рівень, який становить 60% від ВВП (рисунок 1).

Потім у 2008 р. через економічну кризу в Україні з'явилась необхідність взяти 0,8 млрд доларів США у Світового банку для погашення бюджетного дефіциту. Кошти від цієї позики держава спрямувала на оплату зовнішнього боргу, і в 2013 р. витрати на оплату боргу досягли одного з найбільших рівня 5,7 млрд доларів США.

У 2014 р. через збройний конфлікт на сході України і відповідно втечі капіталу, а також неправильної політики Національного банку України поглибилася соціально-економічна криза в Україні. Цього разу нашій країні також потрібна була міжнародна фінансова допомога. Зовнішній борг державних органів управління та Національного банку України збільшилися за 2014 р. до 35,1 млрд доларів США за рахунок запозичень від ЄС (1,6 млрд євро), Канади (0,2 млрд доларів США) та Японії (0,1 млрд доларів США). Якщо порівнювати заборгованість у 2014 р. з ситуацією 2009-2010 рр., то можна зробити висновок, що, якщо б не значна інфляція, то зростання боргу не стало б неконтрольованим. Через те, що борг в іноземній валюті займав більшу половину знецінення гривні в 3 рази це спровокувало у 2015 р. збільшення суми боргового зобов'язання до

1 334 271,6 млн. грн. Тобто державний борг вкотре перевищив максимально припустиме значення. Але на цьому ріст боргу не зупинився і державний борг України не лише зростає до сьогоднішнього дня, а й буде зростати до 2021 р. (рисунк 1).

Рисунк 1 – Динаміка державного боргу і його частки у ВВП України

Давайте більш детально розглянемо стан заборгованості на 2019 р. Як відомо, борг поділяється на внутрішній і зовнішній. Внутрішній борг включає в себе зобов'язання за цінними паперами, та перед банківськими та іншими фінансовими установами. Станом на кінець II кварталу 2019 р. внутрішній борг становив 793 075,9 млн грн (30309,0 млн доларів США). З них найбільшу частку становить заборгованість по цінним паперам, яка становить 99,7% або 790 830,5 млн грн (30 223,9 млн доларів США) [1].

Зовнішній державний борг – заборгованість перед іншими країнами, міжнародними організаціями, фондами тощо. Зовнішній борг України на кінець II кварталу 2019 р. становив 1 309 333,7 млн грн (50 038,0 млн доларів США). Щодо зовнішньої заборгованості найбільшими є також зобов'язання по цінним паперам (57,2%), також значну частку займають заборгованість за позиками, одержаними від міжнародних фінансових організацій (25,2%). Тобто загалом Україна повинна виплатити 2 102 409,6 млн грн. При цьому прострочена заборгованість за негарантованими кредитами реального сектору, в тому числі від прямих інвесторів, за даними НБУ, на кінець II кварталу 2019 р. становила 22 035 млн. дол. США.

Крім цього варто розглянути рівень гарантованого боргу України. На II квартал 2019 р. він становив 239 737,7 млн. грн. Він також поділяється на внутрішній і зовнішній. Зовнішній становить більше 95,4 % від всього гарантованого боргу і становив 228 640,5 млн. грн.

Одні з найбільших виплат по заборгованості були у 2018 р. і плануються на 2019 р., і при цьому всю внутрішню і зовнішню заборгованість Україна по прогнозам Міністерства фінансів планує погасити у 2050 р.

Для покращення регулювання державного боргу необхідно визначити концептуальні засади вітчизняної боргової політики і розробити стратегії щодо отримання і використання запозичених коштів. Тобто щоб погасити заборгованість наші органи управління повинні забезпечити продовження реформування економіки, залучати інвесторів в Україну і при цьому знищити корупцію.

Література.

1. Державний борг України. *Фінансовий портал Minfin* : веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/> (дата звернення: 08.11.2019).

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ В СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Никоненко А. В., студентка

Науковий керівник: Догадайло Я. В., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується високою динамікою її складових. Це потребує пошуку та застосування механізмів управління підприємством, які дозволяють на етапі планування проводити оцінку майбутньої фінансово-господарської діяльності, виявляти джерела росту витрат та розкривати потенційні резерви підвищення прибутковості та якості виробленої продукції. Перехід підприємств до роботи у нових економічних умовах викликав збільшення вимог до якості системи планування. Невідповідність існуючих методів та процедур планування умовам ведення фінансово-господарської діяльності, безперервні та непередбачувані зміни в економічній, політичній та соціальній сферах призвели до того, що розроблені плани швидко втрачають